

TOLL- OG AVGIFTS DIREKTORATET

Toll- og avgiftsavdelingen

Vår dato
14.12.1999

Deres dato

Vår referanse

96/3653

Deres referanse

Ark.nr

756/2-Marokko

Saksbehandler

Per E. Ask Johannessen. Tlf.: 22860411. Faks: 22175485.

RUNDSKRIV TIL TOLLVESENET OG NÆRINGSLIVET

Vedr.: Frihandelsavtalen EFTA-Marokko

Inntas som særtrykk i AMeldinger nr. 24 A/1999

Iverksetting av frihandelsavtale
mellom
EFTA-landene
(Island, Liechtenstein, Norge, Sveits)
og
M a r o k k o
herunder iverksetting av
Bilateral landbruksprotokoll
mellom
Norge og Marokko

Pr. 1. desember 1999
Rundskriv til Tollvesenet og næringslivet

Rundskriv til tollvesenet og næringslivet

vedrørende iverksetting av

Frihandelsavtale mellom
EFTA-landene
(Island, Liechtenstein, Norge, Sveits)

og
M a r o k k o

herunder iverksetting av

Bilateral landbruksprotokoll
mellom
Norge og Marokko

1. INNLEDNING

1.1 Generelt

Forhandlinger om inngåelse av en frihandelsavtale mellom EFTA-landene og Marokko, har pågått fra høsten 1996 frem til parafering i Oslo den 9. juni 1997.

Avtalen ble undertegnet i Genève den 19. juni 1997. Norges bilaterale avtale med Marokko for landbruksvarer (landbruksprotokollen) ble undertegnet samme dag.

For EFTA-landene har hovedformålet med frihandelsforhandlingene vært å medvirke til økonomisk fremgang og politisk stabilitet i Middelhavsregionen og samtidig etablere de samme handelsvilkår for EFTA som i assosieringsavtalen mellom EU og Marokko. Frihandelsavtalen og den bilaterale landbruksprotokollen er to adskilte avtaleverk, men må ses på under ett som et samlet forhandlingsresultat bl.a. ved notifisering til WTO.

Avtalene er behandlet og inntatt som vedlegg til Stortingsproposisjon nr. 30 (1997-98) Om samtykke til ratifikasjon av ein frihandelsavtale av 19. juni 1997 med tilhørende vedlegg og protokollar mellom EFTA-statane og Marokko, og erklæring i samsvar med protokoll E .

Stortinget har samtykket i at avtalene kan tre i kraft. I samsvar med Stortingets vedtak, ratifikasjon ved kgl. res. av 22. mai 1998 og Utenriksdepartementets brev av 21. oktober 1999, har Finansdepartementet den 1. november 1999 med hjemmel i Stortingets vedtak om tollavgifter for budsjetterminen 1999 romertall III bemyndiget Toll- og avgiftsdirektoratet til å iverksette de tollreduksjoner og øvrige tolladministrative tiltak som følger av avtalene.

1.2 Ikrafttredelse

Frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Marokko settes i verk med virkning fra 1. desember 1999.

Landbruksavtalen mellom Norge og Marokko settes i verk fra samme dato.

Varer innført til Norge den 1. desember 1999 og senere, som ved fremleggelse av tilfredsstillende opprinnelsesbevis kan dokumenteres å være opprinnelsesprodukter fra Marokko

i henhold til disse avtalene, og som fyller de øvrige vilkår som er fastsatt i avtalene, kan innrømmes preferansetollbehandling med tilbakevirkende kraft i samsvar med de tollsatser som følger av de avtalte konsesjoner.

Frihandelsavtalen trer i kraft fra 1. desember 1999 også i Marokko samt i EFTA-landene Island, Liechtenstein og Sveits.

1.3 Tolltariffen - preferansetollsatser

De preferansesatser som følger av de her inngåtte avtaler med Marokko, inngår som en del av den norske tolltariffen. Ved nytrykk av tolltariffen gjeldende fra 1.1.2000 vil preferansetollsatsene for varer med marokkansk opprinnelse inngå i Agrønt vedlegg til tolltariffen ≙ sammen med preferansetollsatsene for de øvrige avtaleland.

1.4 GSP-systemet

Marokko har fra 26. april 1972 vært akseptert som mottakerland for tollpreferanser i henhold til Det norske GSP-systemet - som gir tollpreferanser for visse varer med opprinnelse i utviklingsland. Ved at Marokko og EFTA-landene med virkning fra 1. desember 1999 iverksetter en gjensidig forpliktende frihandelsavtale, opphører GSP-systemet overfor Marokko.

Imidlertid, for å unngå praktiske problemer for varer som allerede er Aunderveis ≙ fra Marokko til Norge er det bestemt at Det norske GSP-systemet skal gjelde parallelt med frihandelsavtalen i en overgangstid på 3 måneder. Dette innebærer at varer med opprinnelse i Marokko som innføres til Norge under dekke av et GSP-sertifikat Formular A skal kunne tilstås GSP-preferansetollbehandling inntil 1. mars 2000. Etter dette tidspunkt skal kun frihandelsavtalens (og landbruksavtalens) bestemmelser gjelde.

1.5 Praktiske tiltak

Direktoratet arbeider for tiden med et prosjekt for konsolidering av alle de eksisterende frihandelsavtalene. Dette kan resultere i at de (grønne) håndbøker som tidligere er laget og distribuert for andre frihandelsavtaler blir omarbeidet, eventuelt helt tatt ut av bruk. Det er derfor ikke tatt stilling til hvorvidt det skal lages en egen håndbok beregnet på preferansesamhandelen mellom EFTA-landene og Marokko.

Dette rundskriv med vedlegg er imidlertid et så omfattende dokument at det gir fullt grunnlag for selvstendig vurdering av eksport-varers opprinnelsesstatus og de tollpreferanser som slike varer vil være berettiget til ved innførsel til hhv Marokko eller Norge.

Direktoratet har for øvrig tidligere (i juni 1998) distribuert et antall av Stortingsproposisjon nr. 30 (1997-98) til distriktstollstedene. Proposisjonene kan benyttes av Tollvesenet som oppslagsverk ved eventuelle spørsmål fra publikum, ved tollbehandlingen eller i verifikasjonsaker. Proposisjonen inneholder bl.a. hovedavtalen, samtlige varelistere, bestemmelser vedrørende tollavtrapping og restriksjoner samt opprinnelsesregler.

Eksportører, importører og speditører bes veiledet på beste måte, bl.a. ved utdeling av dette rundskriv (Melding). Avtalene blir offentlig kunngjort av Utenriksdepartementet etter vanlig prosedyre. Norske eksportører og andre næringsdrivende kan også bestille enkelteksemplarer av

proposisjonen ved henvendelse til Akademika, avd. for offentlige publikasjoner (tlf. 22116770). Toll- og avgiftsdirektoratet vil også kunne ha enkeltteksemplarer for utdeling etter behov.

Tollvesenet må på forespørsel kunne gi norske eksportører opplysninger om avtalens vareomfang og hvilke opprinnelsesregler som gjelder for konkrete produkter beregnet på eksport fra Norge til Marokko, jfr. etterfølgende punkter 4 og 5.2.

2. AVTALENES INNHOLD

Frihandelsavtalen EFTA-Marokko

Frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Marokko omfatter i alt 42 artikler samt 8 vedlegg og 5 protokoller som er integrert avtalen. Det er også undertegnet en tilleggsprotokoll - en *Record of Understanding+.

Frihandelsavtalen er inntatt som et A Vedlegg 1" til selve Stortingsproposisjonen.

Av frihandelsavtalens (EFTA-avtalens) ulike vedlegg og protokoller nevnes her:

"Vedlegg I" spesifiserer de produkter som innenfor HS-kapitlene 25 - 97 ikke omfattes av frihandelsavtalen.

"Vedlegg II" spesifiserer vareomfang og tollavtrapping mv. for fisk og andre marine produkter som omfattes av frihandelsavtalen.

A Vedlegg III, Tabellene A - C ≅ spesifiserer tollavtrapping over perioder på fra 3 til 12 år for visse sensitive varer ved innførsel til Marokko.

A Vedlegg III, Tabell D ≅ spesifiserer enkelte sensitive varer som ved innførsel til Marokko foreløpig ikke er gjenstand for tollnedtrapping. Avtrappingsplan skal fastsettes etter 3 år.

A Vedlegg III, Tabell E ≅ spesifiserer enkelte sensitive varer som ved innførsel til Marokko ikke er gjenstand for tollavvikling.

A Vedlegg III, Tabell F ≅ spesifiserer enkelte varer som Marokko i en overgangsperiode på 3 år kan anvende referansepriser for ved innførselen.

A Vedlegg IV ≅ spesifiserer enkelte varer som Marokko inntil videre kan anvende import- og/eller eksportrestriksjoner for.

"Vedlegg V" omhandler vern av immateriell eiendomsrett.

A Vedlegg VI og VII ≅ omhandler kriterier mv. for statsstøtte.

A Vedlegg VIII ≅ omhandler opprettelse av Voldgiftsdomstolen.

"Protokoll A" gir i Tabell I-V oversikt over hvilke bearbejdede landbruksprodukter som omfattes av frihandelsavtalen. Systemer for råvarepriskompensasjon kan anvendes for produkter oppført i denne protokollen.

"Protokoll B" omfatter opprinnelsesreglene i frihandelsavtalen, herunder med integrerte vedlegg omfattende listeregler og mønster for opprinnelsesbevis.

"Protokoll E" gir Norge rett til å gjøre visse unntak for Svalbard. Norge har ved ratifiseringen benyttet seg av denne retten.

ATilleggsprotokollen - *Record of Understanding+ - inneholdende enkelte omforente deklarasjoner, er inntatt som AVedlegg 2" til selve Stortingsproposisjonen.

Norge-Marokko avtalen for landbruksvarer

I tilknytning til hovedavtalen har hvert enkelt EFTA-land parallelt forhandlet frem bilaterale avtaler (protokoller) for handel med enkelte basis-landbruksprodukter. Den norske avtalen er inngått i form av en Abrevvekslings-avtale, som er inntatt som AVedlegg 3" til selve Stortingsproposisjonen.

Den norske bilaterale landbruksavtalen gjelder kun mellom Norge og Marokko for preferanseberettiget innførsel til Norge. Denne landbruksavtalen inneholder bl.a. vareliste (vareomfang) samt egne opprinnelsesregler.

Tollmyndighetenes forpliktelser

Avtalepartenes tollmyndigheter har plikt til å kontrollere at tollpreferanser kun blir innrømmet i samsvar med bestemmelsene i avtalene samt at andre tollmessige forhold blir overholdt.

Vareomfanget i de to ovennevnte omtalte avtaler vil fremkomme av dette rundskrivet. Preferansetollbehandling ved innførsel til Norge kan bare innrømmes (beregnes) for varer med frihandelsstatus (Aopprinnelsesprodukter). Som nevnt foran utgjør preferansetollsatsene en del av den norske tolltariffen for innførsel til Norge, ved at disse satsene innarbeides i Agrønt vedlegg som er et integrert vedlegg i gjeldende tolltariff.

Ved eksport fra Norge av varer som er preferanseberettiget i henhold til denne frihandelsavtalen skal Tollvesenet i samsvar med fastlagte rutiner attestere varesertifikater EUR.1 og ellers kontrollere at slik attestasjon og annen utstedelse av opprinnelsesbevis skjer i samsvar med avtalens bestemmelser. Tollvesenets kontroller kan foretas på eksporttidspunktet for varene eller i etterhånd. Tollmyndighetene har rett til å kontrollere firmaenes regnskaper og alle forhold omkring produkter som det er utferdiget opprinnelsesbevis for under denne avtale. Tollmyndighetene i avtalelandene skal gjensidig informere hverandre om bl.a. resultater fra slike etterkontroller av opprinnelsesbevis foretatt etter anmodning fra den annen avtaleparts kompetente myndigheter.

3. FRIHANDELSOMRÅDET - EFTA/Marokko

I følge avtalen omfatter frihandelsområdet alle EFTA-landenes territorier (tollområder) og

Marokko, dvs av følgende landområder:

Island,
Liechtenstein,
Norge,
Sveits,
Marokko.

Den bilaterale landbruksavtalen gjelder kun mellom Norge og Marokko for innførsel av basis-landbruksvarer til Norge.

4. VAREOMFANGET

I henhold til artikkel 2 i frihandelsavtalen EFTA-Marokko (heretter kalt Avtalen) skal denne gjelde for:

- a). Produkter som hører under kapitlene 25 til 97 i HS-nomenklaturen, unntatt de varer som er oppført i Vedlegg I til Avtalen.
Ved innførsel til Norge gjelder unntaket i Vedlegg I kun visse egg- og melkealbuminer under tolltariffens posisjon 35.02.
Marokko har ikke tilsvarende unntak i Vedlegg I.
- b). Bearbeidede landbruksprodukter som er omfattet av Protokoll A til Avtalen.
Ved innførsel til Norge vil vareomfanget være de produkter som er oppført i tabellene I og IV til protokollen. Tabell I inneholder kun varene: bomull-linters (1404.20), hydrogenert ricinusolje (kastorolje)(ex 1516.20) og linoxyn (ex 1518). Tabell IV er inntatt i ***Vedlegg 1 til dette rundskriv.***
Ved innførsel til Marokko gjelder dette de produkter som er oppført i tabellene I og V til protokollen. Tabell V er inntatt i ***Vedlegg 2 til dette rundskriv.***
- c). Fisk og andre marine produkter som er oppført i Vedlegg II til Avtalen.
Ved innførsel til Norge er det tollfrihet for angitte produkter som hører under pos. nr. 02.08, kap. 3, pos. nr. 15.04, 15.16, 16.03, 16.04, 16.05, 23.01 og 23.09.
Ved innførsel til Marokko er det etablert en rekke overgangsordninger gjeldende opp til 9 år for de angitte produkter. ***Se vedlegg 3 til dette rundskriv.***
(Hvalprodukter er forbudt innført til Marokko iht CITES-konvensjonen)
- d). Basis landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen.
I henhold til den bilaterale landbruksavtalen mellom Norge og Marokko skal Norge ensidig innrømme tollpreferanser for enkelte basis-landbruksprodukter med opprinnelse i Marokko. Disse produktene er oppført i Vedlegg 1 til Landbruksprotokollen. ***Se vedlegg 4 til dette rundskriv.***

5. TOLLPREFERANSENE

5.1 Innførsel til Norge

Frihandelsavtalen

Fra Avtalens ikrafttreden skal produkter som er opprinnelsesprodukter fra Marokko, i henhold til Avtalen være tollfrie ved innførsel til Norge.

Dette gjelder imidlertid ikke alle Abearbeidede landbruksprodukter $\cong$ omfattet av Protokoll A, Tabell IV, idet tollsatsen for enkelte av disse produkter kun er trappet ned til samme tollsats som Norge anvender ved innførsel av tilsvarende opprinnelsesprodukter fra EU. For disse bearbeidede landbruksprodukter kan det anvendes råvarepriskompensasjon (RÅK). RÅK-ordningen administreres av Statens Kornforretning. For mer detaljerte opplysninger vises til særskilte rundskriv vedrørende tollbehandling og tollsatser for såkalte RÅK-varer.

Nærmere om grunnlaget for tollpreferansene

Direkte innførsel

For produkter fra Marokko med opprinnelse etter Avtalen som innføres til Norge ledsaget av et opprinnelsesbevis (Varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring) utstedt eller utferdiget i Marokko, kan Avtalens preferansetollsatser ("Marokko-satser") anvendes fra 1. desember 1999. Dette gjelder også produkter fra Marokko som etter bearbeidelse der og kumulasjon med materialer med opprinnelse i EFTA-land får opprinnelse i Marokko.

Produkter fra Marokko som etter bearbeidelse der og kumulasjon med materialer med opprinnelse i EFTA-land har opprinnelse etter Avtalen i et EFTA-land, kan ved innførsel til Norge innrømmes samme tollpreferanse som ved direkte innførsel fra et annet EFTA-land. Det er forutsatt at varene er ledsaget av et Varesertifikat EUR.1 eller en fakturaerklæring hvorav fremkommer at opprinnelsesland er det aktuelle EFTA-land.

Dette gjelder også opprinnelsesprodukter fra et EFTA-land som kun reeksporteres fra Marokko i uendret stand.

Innførsel via andre EFTA-land

For produkter som etter bearbeidelse i et annet EFTA-land og kumulasjon der med materialer med opprinnelse i Marokko har opprinnelse etter Avtalen i Marokko, kan Avtalens preferansetollsatser ("Marokko") anvendes. Det er forutsatt at varene er ledsaget av et Varesertifikat EUR.1 eller en fakturaerklæring utstedt i det aktuelle EFTA-land hvorav fremkommer at varene har opprinnelse i Marokko.

Dette gjelder også produkter med opprinnelse i Marokko som kun reeksporteres fra et annet EFTA-land i uendret stand.

Produkter som etter bearbeidelse i et annet EFTA-land og kumulasjon der med materialer med opprinnelse i Marokko har opprinnelse etter Avtalen i et EFTA-land, kan ved innførsel til Norge innrømmes samme tollpreferanse som ved direkte innførsel fra et annet EFTA-land. Det er forutsatt at varene er ledsaget av et Varesertifikat EUR.1 eller en fakturaerklæring hvorav fremkommer at opprinnelsesland er det aktuelle EFTA-land.

Den bilaterale landbruksprotokollen

De landbruksprodukter som er omfattet av den bilaterale landbruksprotokollen mellom Norge

og Marokko og som er oppført i Vedlegg 1 til protokollen, kan ved innførsel til Norge fra iverksettingstidspunktet 1. desember 1999 innrømmes tollfrihet eller tollreduksjon i samsvar med de tollsatsene som er angitt (*jfr. Vedlegg 4 til dette rundskriv*).

Det er forutsatt at kravene til opprinnelse mv som fastlagt i de særlige opprinnelsesregler som er inntatt i Vedlegg 2 til protokollen er oppfylt. For disse produkters vedkommende gjelder regelen om "direkte forsendelse" samt i vesentlig grad hovedprinsippet om at varene "i sin helhet" skal være fremstilt i Marokko for å få opprinnelse i Marokko. For noen produkter er det etablert listeregler. De særlige opprinnelsesregler finnes i *siste del av Vedlegg 4 til rundskrivet*.

5.2 Innførsel til Marokko

Ved eksport av **industrivarer** med opprinnelsesstatus fra EFTA-landene til Marokko, skal Marokko innrømme EFTA-statene tollfri innførsel for en del produkter allerede fra iverksettingstidspunktet (1.12.1999).

For de fleste produkter med opprinnelse i et EFTA-land er det imidlertid avtalt overgangsordninger hvoretter tollene skal gradvis avvikles. For noen få produkter vil tollene foreløpig ikke avvikles. De ulike ordninger fremkommer av Vedlegg III til avtalen, jfr. etterfølgende:

- a) For varer omfattet av Tabell A til Vedlegg III, vil Marokko gradvis avvikle tollene over en 3-års periode regnet fra iverksettingstidspunktet. *Disse varer fremkommer av Vedlegg 5 til dette rundskriv.*
- b) For varer omfattet av Tabell B til Vedlegg III, vil Marokko gradvis avvikle tollene i 10 like trinn over en 12-års periode. Første reduksjon starter 3 år etter iverksettingstidspunktet. *Disse varer fremkommer av Vedlegg 6 til dette rundskriv.*
- c) For varer omfattet av Tabell C til Vedlegg III, vil Marokko gradvis avvikle tollene over en 12-års periode. Første reduksjon starter 3 år etter iverksettingstidspunktet, men med en langsommere nedtrapping enn for Tabell B. *Disse varer fremkommer av Vedlegg 7 til dette rundskriv.*
- d) For noen få varer omfattet av Tabell D til Vedlegg III, er det foreløpig ikke fastsatt noen tollavviklingsplan. Dette vil bli gjort av Den blandede komite 3 år etter iverksettingstidspunktet. Direktoratet vil således senere måtte komme tilbake til dette. *Disse varer fremkommer av Vedlegg 8 til dette rundskriv.*
- e) For noen få varer omfattet av Tabell E til Vedlegg III, vil det inntil videre ikke bli foretatt noen avvikling eller nedtrapping av tollene ved innførsel til Marokko. Den blandede komite vil senere vurdere dette spørsmålet på nytt. *Disse varer fremkommer av Vedlegg 9 til dette rundskriv.*

Ved eksport fra EFTA av **bearbeidede landbruksprodukter** oppført i Tabell V til Protokoll A (*jfr. Vedlegg 2 til dette rundskriv*) skal Marokko innrømme EFTA-landene de samme tollpreferanser som Marokko innrømmer EF ved innførsel av tilsvarende produkter med EF-opprinnelse. Det samme gjelder også eventuelle andre bearbeidede landbruksprodukter hvor Marokko har tilstått konsesjoner til Det europeiske fellesskap.

Ved eksport fra EFTA av **fisk og andre produkter fra havet** skal Marokko innrømme EFTA-landene tollfri innførsel for en del produkter allerede fra avtalens iverksetting. For en rekke produkter er det imidlertid avtalt ulike overgangsordninger hvoretter tollene avvikles gradvis, *jfr. Vedlegg 3 til dette rundskriv*

6. BETINGELSENE FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING

Protokoll B til Avtalen og bestemmelser i nasjonal lovgivning, fastlegger de vilkår som må være oppfylt for at produkter skal være berettiget til preferansetollbehandling i samhandelen mellom EFTA-landene og Marokko.

Betingelsene for at et produkt skal være gjenstand for preferansetollbehandling ved innførsel til Norge, er i korte trekk følgende:

1. Krav om preferansetollbehandling må settes frem av importøren (deklaranten) ved tollbehandlingen (fortollingen) av produktene.
2. Produktene må inngå i Avtalens vareomfang.
3. Produktene må være fremstilt i frihandelsområdet i samsvar med opprinnelsesreglene inntatt i Protokoll B til Avtalen.
4. Forsendelsesregelen fastsatt i Protokoll B må være overholdt.
5. Det må foreligge tilfredsstillende opprinnelsesbevis for produktene i form av et Varesertifikat EUR.1 eller en fakturaerklæring.

7. NÆRMERE OM BETINGELSENE FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING

7.1 Krav om preferansetollbehandling

Krav om preferansetollbehandling skal av importøren (deklaranten) settes frem ved fortollingen i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet (innførselsdeklarasjonen). Rubrikken skal alltid være utfylt. Tollvesenet skal ved innleveringen av Enhetsdokumentet påse at rubrikken er besvart. Ved elektronisk deklarerer gjelder de bestemmelser om tolldeklarerer mv som er fastsatt for bruk av det automatiserte tollsystemet TVINN.

Dersom det ved fortollingen foreligger tilfredsstillende opprinnelsesbevis for varene, skal krav om preferansetollbehandling fremsettes ved at det i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet anføres "P" for varer som er opprinnelsesprodukter fra Marokko.

Hvis krav om preferansetollbehandling ikke er fremsatt på Enhetsdokumentet, dvs. at rubrikk 36 er besvart med "Nei", skal det ikke gis preferansetollbehandling ved fortollingen selv om tilfredsstillende opprinnelsesdokumentasjon blir fremlagt. Tollvesenet bør imidlertid i slike tilfeller hvis mulig gjøre importøren oppmerksom på uoverensstemmelsen slik at eventuell rettelse kan foretas før fortolling av varene finner sted.

Dersom tilfredsstillende opprinnelsesdokumentasjon ikke foreligger ved fortolling av varene, må importøren (deklaranten) anføre "JA" i rubrikk 36 for å være berettiget til preferansetollbehandling (tollrefusjon) på grunnlag av senere fremlagt gyldig opprinnelsesdokumentasjon. Det forutsettes at deklaranten (vareeieren) har kjennskap til, eller ut fra praksis ol har god grunn til å anta, at det dreier seg om varer som har opprinnelsesstatus i henhold til denne Avtale. I disse tilfeller beregnes toll etter ordinær tollsats (hvis ikke andre hjemler foreligger). Frist for senere fremleggelse av gyldig opprinnelsesdokumentasjon med søknad til lokal tollmyndighet om tollrefusjon (omberegning), er iht pkt 5.2.2. i gjeldende tollovforskrift 3 år regnet fra fortollingstidspunktet.

Dersom deklaranten (vareeieren) bestemt kjenner til at de aktuelle produkter ikke har opprinnelsesstatus i henhold til denne Avtale, skal preferansetollbehandling ikke kreves. Rubrikken fylles ut med "NEI".

I tilfeller der rubrikken er besvart med "NEI", men opprinnelsesdokumentasjon på et senere tidspunkt likevel blir fremlagt for Tollvesenet sammen med søknad om tilbakebetaling av toll, er tolldistriktssjefen i det enkelte tolldistrikt bemyndiget til å vurdere innrømmelse av preferansetollbehandling dersom Tollvesenet på grunnlag av annen fremlagt dokumentasjon ikke finner grunn til å betvile at varene er opprinnelsesprodukter i samsvar med Protokoll B.

7.2 Opprinnelsesreglene

Opprinnelsesreglene, som er inntatt i Avtalens Protokoll B, er basert på tilsvarende regler i EFs avtale med Marokko. Disse reglene er derfor noe avvikende sett i forhold til de regler som finnes i EFTA-landenes frihandelsavtaler med landene i Sentral- og Øst-Europa og EØS-avtalen. Blant annet er ikke inkludert generell toleranseregel og heller ikke regler om avvik fra territorialitetsprinsippet eller om begrensning av mulighetene for tollrestitusjon (drawback). Det er ikke etablert liste-regler for alle produkter, og det er heller ikke alternative liste-regler for kjemikapitlene i tolltariffen.

For såkalte godkjente eksportører vil det iht denne Avtalen kun være mulig å nytte den ordning som tidligere ble anvendt i Europa med Ahjemmestempling $\cong$ av EUR.1-sertifikater, og ikke fakturaerklæringer uten verdibegrensning. Det vises til etterfølgende detaljer.

Opprinnelsesreglene er i sin helhet inntatt som Vedlegg 10 til dette rundskriv.

Opprinnelsesreglene er delt inn i to hoveddeler - de materielle artikler og listen over spesielle bearbeidingsprosesser som kreves for visse varer. Visse viktige definisjoner fremkommer av artikkel 1.

Det må innenfor avtaleområdet foretas en viss grad av produksjon for at en vare skal anses å ha opprinnelsesstatus i et EFTA-land (for eksempel Norge) eller i Marokko. Med produksjon forstås all slags bearbeiding eller foredling herunder sammensetting og montering eller spesielle prosesser, dog unntatt slike minimale prosesser som er nevnt i artikkel 7 i Protokoll B (utilstrekkelig bearbeiding).

Oppnåelse av opprinnelsesstatus

Et produkt oppnår opprinnelsesstatus (med berettigelse til preferansetollbehandling) i et EFTA-land (Norge) eller i Marokko såfremt det er produsert der i samsvar med bestemmelsene i artikkel 2 i Protokoll B.

Hovedregelen i nevnte artikkel 2 er at et produkt må være enten:

- a. **fremstilt i sin helhet** i et EFTA-land (Norge) eller i Marokko i samsvar med bestemmelsene i artikkel 5 i Protokoll B; eller
- b. fremstilt i et EFTA-land (Norge) eller i Marokko av materialer som ikke er fremstilt i sin helhet der, forutsatt at disse materialer har gjennomgått **tilstrekkelig bearbeidelse eller foredling** i et EFTA-land eller i Marokko i henhold til artikkel 6 i Protokoll B.

Produkter fremstilt i sin helhet

Hvilke produkter som er Afremstilt i sin helhet $\cong$ i en avtalepart fremkommer av artikkel 5 i Protokoll B.

Dette er eksempelvis mineralske produkter som er utvunnet av avtalepartenes jord eller havbunn, vegetabiliske produkter som er høstet der, produkter fra jakt og fiske, produkter fra havfiske, mv.

Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet

Hvilke produkter som er Atilstrekkelig bearbeidet eller foredlet $\cong$ i en avtalepart fremkommer av artikkel 6 i Protokoll B.

Hovedregelen i nevnte artikkel 6 er at det ferdige produktet anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når det fremstilte produktet tarifferes under en annen tollposisjon (på firesifret nivå) enn den posisjon som hvert av de anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer hører under (posisjonsskifte-kravet). Imidlertid, for produkter som er nevnt i kolonne 1 og 2 til Lista i Vedlegg II til Protokoll B, må den regel som er angitt for produktet i kolonne 3 være oppfylt i stedet for den generelle regelen om posisjonsskifte. For produkter som tarifferes under kapitlene 84 til 91, kan den regel som er angitt i kolonne 4 for produktet benyttes, og eventuelt oppfylles som et alternativ til regelen angitt i kolonne 3.

[NB! I motsetning til EFTAs Europa-avtaler, EFTA-konvensjonen og EØS-avtalen, er det i denne avtalen ikke utformet "listeregler" for alle varer]

Av prosess-listen (listereglene) fremkommer for det enkelte aktuelle produkt alle de krav til bearbeidelse eller foredling som må utføres på ikke-opprinnelsesmaterialer som benyttes til fremstillingen av produktet. Listen kan eksempelvis inneholde krav om at alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer blir å tariffere under en annen tollposisjon i HS-nomenklaturen (tolltariffen) enn den posisjon som det ferdige produktet hører under. Det kan også være verdibegrensninger (f.eks. 40%-regel) for anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer eller spesifikke produksjonskriterier (f.eks. Aproduksjon fra garn $\cong$).

Kumulasjon

Ifølge artikkel 3 i Protokoll B tillates såkalt Abilateral kumulasjon $\cong$. Dette innebærer at opprinnelsesmaterialer fra en annen avtalepart (Marokko eller ethvert EFTA-land) kan nyttes fullt ut i en produksjonsprosess uten å måtte tilfredsstille kravet om posisjonsskifte eller de listeregler som er fastsatt for det ferdige produktet. Slike materialer trenger gjennom denne kumulasjonsmuligheten ikke å gjennomgå tilstrekkelig bearbeidelse eller foredling for å få opprinnelse i vedkommende land (eksempelvis Norge eller Marokko), men må gjennomgå

bearbeidelse utover de utilstrekkelige prosessene nevnt i artikkel 7.

I tilfeller hvor de anvendte kumulasjonsmaterialer *ikke* gjennomgår bearbeidelse eller foredling utover slik utilstrekkelig bearbeidelse som fremkommer av artikkel 7, avgjøres varens opprinnelsesland på basis av det tilførte (kumulerte) materialet som har den høyeste tollverdien av slike opprinnelses-materialer som har medgått til produksjonen av ferdigvaren; eventuelt dersom tollverdien ikke kan er kjent eller kan påvises, på basis av det materialet som har den høyeste påviselige pris som er betalt for de tilførte (kumulerte) materialene i det aktuelle landet.

Diagonal kumulasjon

Det er i Artikkel 4 i Protokoll B lagt opp til en mulig fremtidig kumulasjon med Tunisia. Denne bestemmelsen er imidlertid avhengig av at det blir etablert nødvendige avtaler mellom de berørte parter og at det i disse avtalene blir etablert opprinnelsesregler som er identiske med de i denne avtale.

Idet slike avtaler ennå ikke er etablert, kan denne bestemmelsen inntil videre ikke anvendes verken av Marokko eller av EFTA-landene.

Direktoratet vil komme tilbake til denne bestemmelsen så snart eventuelle endringer skulle tilsi dette.

Det gjøres for ordens skyld også oppmerksom på at produkter fra EF eller andre frihandelspartnere, med eller uten opprinnelsesstatus, blir å anse som tredjelandsvarer i relasjon til denne frihandelsavtalen.

Toleranseregel

Det er i denne Avtalen ikke etablert noen såkalt generell toleranseregel på 10%, som i EFTAs Europa-avtaler, EFTA-konvensjonen og EØS-avtalen.

For tekstilprodukter som i listen i Vedlegg II til Protokoll B henviser til Anmerkning 5 innebærer det at vilkårene fastsatt i kolonne 3 i listen for produktet ikke gjelder for basis-tekstilmaterialer anvendt ved fremstillingen av dette produktet som til sammen utgjør 10% eller mindre av den totale vekten av alle basis-tekstilmaterialene som er benyttet.

For tekstilprodukter som i listen i Vedlegg II til Protokoll B henviser til Anmerkning 6, kan tekstilmaterialer, med unntak av fôr og skredderlerret, som ikke tilfredsstiller regelen i kolonne 3 i listen for den aktuelle ferdigvaren, anvendes forutsatt at de skifter posisjon og verdien av dem ikke overstiger 8% av ferdigvarens pris fra fabrikk.

Opprinnelsesland

Opprinnelsesland for en vare skal være det land/område hvor varen er produsert og har oppnådd opprinnelsesstatus i medhold av opprinnelsesreglens artikkel 2. Det samme gjelder ved anvendelse av kumulasjonsbestemmelsene i artikkel 3 såfremt de berørte materialene er bearbeidet utover de minimale prosessene nevnt i artikkel 7.

Et opprinnelsesprodukt fra en avtalepart, som senere reeksporteres i uendret stand fra en annen avtalepart eller som i den sistnevnte avtalepart ikke har gjennomgått noen bearbeidelse eller foredling utover de minimale prosessene nevnt i artikkel 7, beholder ved eksporten sitt

(opprinnelige) opprinnelsesland og status som opprinnelsesprodukt.

Imidlertid, ved anvendelse av kumulasjonsbestemmelsene i Protokoll B artikkel 3 nr 3, når to eller flere benyttede materialer fra andre avtaleparter ikke er bearbeidet utover de minimale prosessene nevnt i artikkel 7, skal opprinnelseslandet fastsettes ut fra den avtalepart som har bidratt med den høyeste tollverdien (eller første påviselige pris) av de produkter det er kumulert med i forbindelse med tilvirkningen av det endelige produktet.

7.3 Territorialitetsprinsippet

For at et produkt skal kunne gis preferansetollbehandling ved innførselen, må den ha oppnådd preferanseopprinnelse i én av statene som er part i avtalen. Dette innebærer at varen må være produsert uten avbrudd innen territoriet til én av avtalepartene. Dette er hovedregelen som er fastsatt i artikkel 12 i Protokoll B.

Artikkel 13 slår imidlertid fast at dersom et opprinnelsesprodukt gjeninnføres til en avtalepart i uforandret stand - og dette kan dokumenteres - skal varen anses for aldri å ha forlatt frihandelsområdet.

[NB!! Det er i denne Avtalen ikke noen regel om Aavvik fra territorialitetsprinsippet≡]

7.4 Forsendelsesregelen

For at en vare skal kunne gis preferansetollbehandling, må den være sendt direkte fra Marokko eller fra et EFTA-land. Transittforsendelse gjennom et tredjeland er tillatt, jfr. bestemmelsene i artikkel 14 i Protokoll B.

Videre kan en vare gis preferansetollbehandling når den har vært på utstilling i et tredjeland. De nærmere vilkår for slike sendinger er inntatt i artikkel 15 i Protokoll B.

7.5 Tollrestitusjon

Med tollrestitusjon (drawback) forstås enhver ordning for tilbakebetaling, ettergivelse eller midlertidig fritak, helt eller delvis, av toll eller avgifter med tilsvarende virkning, pålagt importerte materialer som brukes i produksjonen av ferdigvarer. Det er en forutsetning at tilbakebetalingen eller ettergivelsen er en følge av at ferdigvarene eksporteres, men ikke hvis de er bestemt for innenlands bruk.

Avvikende fra EFTAs Europa-avtaler og EØS-avtalen, er det i denne frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Marokko ikke inntatt de sedvanlige bestemmelser om forbud mot restitusjon/drawback av toll betalt for innsatsmaterialer som er medgått til produksjonen av preferanseopprinnelsesprodukter.

Således kan det, inntil videre, ved utførsel av opprinnelsesprodukter fra Norge til Marokko refunderes toll (drawback) betalt for alle innsatsmaterialer (uansett opprinnelse) medgått til produksjon av ferdigvaren selv om det utferdiges preferanseopprinnelsesbevis for det ferdige produktet.

Eventuell refusjon av slik toll (drawback) må følge de fastsatte nasjonale bestemmelser og prosedyrer, jfr. tolltariffens innledende bestemmelser Ɂ 14 nr 10.c og Ɂ 19.

Som følge av ovenstående kreves det inntil videre i forbindelse med utførsel av varer (opprinnelsesprodukter og andre varer) til Marokko ingen spesiell påtegning i rubrikk 44 på

Enhetsdokumentet.

Direktoratet vil komme tilbake til disse bestemmelser så snart eventuelle endringer inntreffer.

7.6 Kvalifiserende enheter

Tollvesenet skal bedømme hver vareenhet for seg med hensyn til om varen er berettiget til preferansetollbehandling. Dette innebærer at for et vareparti skal opprinnelsesvilkårene være oppfylt for hver enkelt vare. Det er ikke anledning til å betrakte varepartiet som en enhet, unntatt i de tilfeller hvor HS-nomenklaturen klassifiserer grupper, sett eller samlinger av varer som en enhet.

Av dette følger at for varer som er bearbeidet/foredlet eller reparert, må hele den bearbejdede/foredledede eller reparerte vare bedømmes som en enhet ved vurdering av hvorvidt opprinnelsesreglene er oppfylt. Opprinnelsesbevis må eventuelt utstedes for hele enheten. For slike varer vil grunnlaget for vurdering av eksportvarens opprinnelsesstatus være et inngående opprinnelsesbevis som følger den vare som skal bearbejdes/repareres, de nyinnsatte materialer og deler samt andre omkostninger som inngår i ferdigvarens utførselsverdi.

Når det gjelder varer i sett, tariffert som "sett" i medhold av tolltariffens Alminnelige fortolkningsregel 3, skal disse i sin helhet anses som et opprinnelsesprodukt dersom opprinnelsesreglene for settet er oppfylt, jfr. artikkel 10 i Protokoll B.

Opprinnelsesreglene vil i slike tilfeller være oppfylt dersom alle bestanddeler i settet er opprinnelsesprodukter. I tilfeller hvor settet også består av ikke-opprinnelsesprodukter, vil likeledes reglene være oppfylt om verdien av ikke-opprinnelsesproduktene ikke overstiger 15% av den totale verdi av settet. Om settet består av innførte bestanddeler, må disse produkters opprinnelsesstatus kunne godtgjøres ved fremleggelse av tilfredsstillende opprinnelsesdokumentasjon.

Standard utstyr som hører til en vare skal regnes sammen med hovedvaren som en enhet. Opprinnelsesbeviset må omfatte hele enheten.

7.7.1 Delsendinger

I samsvar med bestemmelsene i artikkel 24 i Protokoll B, er det bestemt at en vare som hører under tolltariffens kapitler 84 og 85 og som innføres i mer enn én sending, kan anses som én vare når importøren legger frem opprinnelsesbevis for hele enheten ved innførselen av den første delsendingen. Det er da forutsatt at samtariffing senere kan foretas i henhold til bestemmelsene i tolltariffen (HS-nomenklaturens fortolkningsregel 2 a).

Slike delsendinger kan ikke gis preferansetollbehandling mot avskrivning på opprinnelsesbeviset. Ved tollbehandling av delsendinger skal det kreves opp ordinær toll, med mindre opprinnelsen av varer i den enkelte delsending er dokumentert ved egne opprinnelsesbevis.

Tollvesenet forsyner opprinnelsesbeviset for den komplette leveranse med stempel og dato. Når hele enheten foreligger kan preferansetollbehandling innrømmes på grunnlag av samtariffing. Det påpekes at forsendelsesregelen må være overholdt for alle delsendingene.

7.7.2 Delfortolling

Dersom et opprinnelsesbevis omfatter et større kvantum varer enn det som blir angitt til fortolling, kan Tollvesenet skrive av det fortollede kvantum på opprinnelsesbeviset og legge en attestert fotokopi av dette ved Enhetsdokumentet (regnskapsbilaget). Opprinnelsesbeviset

leveres tilbake til importøren og inndras ved siste delfortolling.

7.7.3 Samlesendinger

Opprinnelsen av varer i samlesendinger kan dokumenteres ved fremleggelse av ett opprinnelsesbevis under forutsetning av at alle varer i sendingen blir fortollet samtidig ved ett og samme ekspedisjonssted/ekspedisjonsenhet.

Opprinnelsesbeviset påføres Enhetsdokumentets eksp. og løpenr. (første og siste nummer i ubrutt nummerrekke). Opprinnelsesbeviset oppbevares ved ekspedisjonsstedet, og deklarasjonene påføres anmerkning om samlesending, samt referanse til angjeldende varesertifikat/fakturaerklæring.

Hvis varer i samlesendinger ikke blir fortollet samtidig, må det på grunnlag av det originale opprinnelsesbeviset, utstedes norske opprinnelsesbevis som dekker leveransene til de enkelte mottakere. Alternativt kan det benyttes attesterte fotokopier.

7.7.4 Emballasje

Emballasje som tollmessig (tarifferingsmessig) behandles adskilt fra varene blir med hensyn til preferansetollbehandling å betrakte som en selvstendig vareenhet. Opprinnelsen for emballasje og varer skal i slike tilfelle være angitt særskilt i opprinnelsesbeviset. Hvis opprinnelsesbeviset omfatter slik emballasje og varer samlet, må begge deler tollbehandles uten tollpreferanse. Nytt opprinnelsesbevis må da skaffes til veie.

Annen emballasje anses som en enhet sammen med varen den omslutter og behandles på linje med andre materialer som brukes til fremstillingen av vedkommende vare.

8. VARESERTIFIKAT EUR.1 OG FAKTURAERKLÆRING

8.1 Generelle bestemmelser

Krav om preferansetollbehandling skal i innførselslandet legitimeres ved fremleggelse av opprinnelsesbevis (varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring). På disse skal eksportøren ha avgitt erklæring om at varene oppfyller vilkårene i opprinnelsesreglene.

Opprinnelsesbevis skal utferdiges i forbindelse med den fysiske utførselen av varene, på det tidspunkt den reelle eksport har funnet sted eller er sikret.

Opprinnelsesbevis kan bare utferdiges til land omfattet av Avtalen for produkter som er omfattet av Avtalen og som er "opprinnelsesprodukter".

Norske eksportører må til enhver tid kunne bevise at utstedte opprinnelsesbevis kun omfatter produkter som er Aopprinnelsesprodukter≅ i medhold av opprinnelsesreglene i Avtalen.

Opprinnelsesbevisene - varesertifikatene EUR.1 og fakturaerklæringer - har en gyldighetstid på 4 måneder, jfr. artikkel 22 i Protokoll B.

Varesertifikat EUR.1 kan benyttes for alle slags sendinger uansett varenes verdi. Slike sertifikater kan under denne frihandelsavtalen være attestert enten av eksportlandets tollmyndigheter på vanlig måte eller eventuelt i form av en Aforenklet prosedyre≅ iht artikkel 21 i Protokoll B.

1

En av metodene under den såkalte Aforenklede prosedyre[≡] er at Varesertifikatet EUR.1 attesteres av en Agodkjente eksportør[≡] med et særskilt stempel, jfr. etterfølgende avsnitt vedrørende "godkjent eksportør". En annen metode er at tollvesenet i eksportlandet forhånds-attesterer et antall sertifikater *in blanco*.

Fakturaerklæringer kan benyttes for sendinger som kun inneholder opprinnelsesprodukter. Videre må verdien av slike sendinger (som kun inneholder opprinnelsesprodukter) ikke overstige NOK 50.000, jfr. artikkel 25 i Protokoll B. Det skal utferdiges en fakturaerklæring for hver sending.

For sendinger som er dekket av en fakturaerklæring gjelder i Norge følgende:

Sendingen kan bestå av to eller flere kolli forutsatt at verdigrensen for anvendelse av en fakturaerklæring er oppfylt ved utstedelsen av erklæringen.

Kolliene skal anses å utgjøre en enkelt forsendelse på betingelse av at:

- a. de er sendt samtidig fra en eksportør til en mottaker;
- b. de er dekket av et enkelt transportdokument som omfatter forsendelsen fra eksportøren til mottakeren (fraktbrev, fly-fraktbrev, konnossement, forsendelsesdokument, postfølgebrev o.l.); hvis ikke slikt dokument finnes, kan en enkelt faktura være tilstrekkelig;
- c. alle begrensninger i forbindelse med transportmåten må være oppfylt.

De ovenstående bestemmelser skal forstås som følger:

- en samling forsendelser fra en speditør eller en transportør til ulike varemottakere skal ikke anses å være en enkelt forsendelse;
- i tilfeller der varer fra en eksportør til en mottaker er levert til en speditør i flere særskilt fakturerte partier, skal hvert parti ledsaget av en faktura anses å utgjøre en forsendelse og kan være dekket av en fakturaerklæring;
- postforsendelser av to eller flere pakker, hvor hver pakke er sendt med eget postfølgebrev, skal ikke desto mindre bli betraktet som en enkelt forsendelse hvis de er sendt etter samme bestilling og dekket av en faktura. Dette medfører at hvis verdigrensen er oppfylt for hele varepartiet, kan slike forsendelser være dekket av én fakturaerklæring.

Sendinger av mindre verdi sendt fra privatperson til privatperson, og varer av begrenset verdi som utgjør del av reisendes personlige bagasje, kan på visse vilkår innføres uten fremleggelse av varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring. De nærmere vilkår for slik import er inntatt i artikkel 26 i Protokoll B og i seksjon 9 i dette rundskriv.

Til hvert varesertifikat EUR.1 hører et søknadsskjema hvor eksportørene skal gi opplysninger om varens produksjon mv eller avgi en standarderklæring, jfr. etterfølgende pkt. 8.3.

Varesertifikat EUR.1 er forsynt med en ekstra kopi, merket "Kopi for eksportøren", som eksportøren selv skal beholde. Ved eksport av varer fra Norge skal Tollvesenet attestere varesertifikatet EUR.1 på grunnlag av de opplysninger som er gitt i søknadsskjemaet. Varesertifikatet med tilhørende søknadsskjema skal være utfylt av eksportøren før attestasjonen.

Varesertifikat EUR.1 skal trykkes på et eller flere av de språk som Avtalen er utarbeidet på eller på engelsk. Blankettene, som i Norge leveres fra Norsk Eksportdokumentforlag, Postboks 115 Kalbakken, 0902 OSLO (tlf.: 22902000), er trykt på norsk, men kan om ønskelig fylles ut på et av de språk Avtalen er avfattet på eller på engelsk. Dersom de fylles ut for hånd, skal dette gjøres med blekk (kulepenn) og med "trykte" bokstaver. Sistnevnte gjelder også for fakturaerklæringer.

Innførsel til Norge

For preferansetollbehandling ved innførsel til Norge av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i Marokko, skal opprinnelsen dokumenteres ved fremleggelse av opprinnelsesbevis (Varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring) utstedt eller utferdiget i Marokko.

For preferansetollbehandling ved innførsel til Norge fra et annet EFTA-land av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i Marokko, skal opprinnelsen dokumenteres ved fremleggelse av opprinnelsesbevis (Varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring) utstedt eller utferdiget i vedkommende EFTA-land, hvorav fremkommer at opprinnelsesland er Marokko.

Ved innførsel fra et annet EFTA-land av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i vedkommende EFTA-land ved bruk av materialer som er opprinnelsesprodukter fra Marokko, skal opprinnelsen dokumenteres ved fremleggelse av opprinnelsesbevis (Varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring) utstedt eller utferdiget i vedkommende EFTA-land. Opprinnelsesland vil kunne variere.

Utførsel fra Norge

Ved utførsel til Marokko av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus i medhold av opprinnelsesreglene i Norge, skal opprinnelsen og berettigelse til preferansetollbehandling kunne dokumenteres ved utstedelse av et Varesertifikat EUR.1 eller utferdigelse av en fakturaerklæring. Ved produksjon og oppnåelse av opprinnelsesstatus i Norge, vil Norge i de fleste tilfeller være varens opprinnelsesland.

Ved gjenutførsel (reeksport) fra Norge til et annet EFTA-land (eventuelt tilbake til Marokko) av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i Marokko, kan det utferdiges nytt opprinnelsesbevis (Varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring) på grunnlag av "innkommende" opprinnelsesbevis - dvs opprinnelsesbevis som fulgte med varene ved innførselen hit til landet. Opprinnelsesland for slike varer er AMarokko.

Ved utførsel fra Norge til et annet EFTA-land av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i Norge ved bruk av (kumulasjon med) materialer som er opprinnelsesprodukter fra Marokko, kan opprinnelsesbevis (Varesertifikat EUR.1 eller fakturaerklæring) utferdiges. Opprinnelsesland vil som hovedregel være Norge. Imidlertid, dersom varen kun har gjennomgått minimale bearbeidingsprosesser i henhold til artikkel 7 i Protokoll B, fastsettes opprinnelseslandet ved anvendelse av bestemmelsene i artikkel 3 nr 2 og 3.

8.2 Utfylling av varesertifikat EUR.1

Når det gjelder utfyllingen av de enkelte rubrikker i varesertifikatet skal spesielt bemerkes:

Rubrikk 4: Land, gruppe av land eller territorium hvor varene anses ha sin opprinnelse

Opprinnelsesland er det land/område hvor varene har oppnådd opprinnelsesstatus i henhold til artikkel 2 - eventuelt etter artikkel 3. Ved eksport fra Norge til Marokko, må det antas at opprinnelseslandet i de fleste tilfeller er Norge. Det vises for øvrig til omtale under punktene 7.2 og 8.1.

Rubrikk 5: Bestemmelsesland, -gruppe av land eller - territorier

For sendinger til Marokko angis Marokko. Ved eksport under denne avtalen til et annet EFTA-land angis vedkommende lands navn.

Rubrikk 7: Bemerkninger

På spesielle vilkår kan et varesertifikat utstedes etter at de varer det faktisk refererer seg til er eksportert. I slike tilfelle skal det i rubrikk 7 på varesertifikatet gis påtegningen "**UTSTEDT SENERE**". (Jfr. artikkel 18 i Protokoll B).

I tilfelle av tyveri, tap eller ødeleggelse av et varesertifikat kan eksportøren på visse vilkår få utstedt et duplikatsertifikat. Rubrikk 7 på varesertifikatet skal i så fall gis påtegningen "**DUPLIKAT**". Duplikatet skal foruten å bære påtegning om datoen for utstedelse av det originale varesertifikat, også gjelde fra samme dato. (Jfr. artikkel 19 i Protokoll B).

Rubrikk 8: Løpenr.; kollienes merke, nr., antall og art; vareslag

I denne rubrikken skal hver varepost nummereres fortløpende. Vareslaget skal angis med vanlig handelsmessig betegnelse. For øvrig vises til notene på baksiden av sertifikatet.

Rubrikk 10: Fakturaer

Utfylling av denne rubrikken er ikke obligatorisk. Det tilrås imidlertid at denne rubrikken fylles ut da dette ofte vil lette tollbehandlingen ved innførselen.

Rubrikk 11: Tollvesenets påtegning

Opplysningen om eksportdokument, formular og nr. skal ikke fylles ut for eksport fra Norge. Dette er i varesertifikatet markert ved to horisontale streker. Ut for ordet "Tollsted" anføres tollstedets navn.

Tollvesenet er tildelt spesielt nummererte stempler som (kun) skal nyttes ved Tollvesenets attestasjon av varesertifikater EUR.1. Videre påføres dato og tolltjenestemannens underskrift.

Også såkalt Ahjemmestempling[≡] kan benyttes av godkjente eksportører, jfr. avsnitt 8.5.

8.3 Utfylling av søknadsskjemaet for varesertifikat EUR.1

Søknadsskjemaet for utstedelse av EUR.1 sertifikater skal fylles ut av eksportøren i samsvar med det som kreves på baksiden av dokumentet. Eventuelle varebeskrivelser, produksjonsprosesser, materialforbruk, opprinnelsesland og verdier mv må dokumenteres. Eksportørens erklæring på baksiden skrives under av firmaets ansvarshavende eller av en annen representant delegert dette arbeidet.

Ut fra varens sammensetning mv. attesterer tollvesenet sertifikatet på grunnlag av firmaets

underskrift på søknadsdelen og i sertifikatets rubrikk 12.

Bruk av standarderklæringer

Som alternativ til ovenstående kan norske eksportører på baksiden av varesertifikatet under avsnittet "BESKRIVER med dette de forhold som har gjort det mulig for varene å oppfylle disse vilkår", avgi en standarderklæring om produksjonen m.m.

Eksportøren må til enhver tid kunne dokumentere erklæringens riktighet på tollvesenets forlangende.

Følgende standarderklæringer kan brukes i forbindelse med varesertifikat EUR.1:

- a. "Varen(e) er helt fremstilt i Norge." (artikkel 5-varer)
- b. "Varen(e) er tilstrekkelig bearbeidet/foredlet i Norge." (artikkel 6-varer)
- c. "Varene er bearbeidet/foredlet i Norge ved anvendelse av opprinnelsesprodukter fra Marokko." (kumulasjon etter artikkel 3 nr 1)
- d. "Varen(e) gjenutføres fra Norge i uforandret stand eller etter utilstrekkelig bearbeidelse. Opprinnelsesland er ....."
(kumulasjon etter artikkel 3 nr 3 eller reeksport uten bearbeidelse etter artikkel 3 nr 2)

Søknadsskjemaene og eventuelle tilhørende grunnlagsdokumenter (f.eks. eventuelle Ainngående opprinnelsesbevis som dokumenterer kumulasjon/reeksport), eventuelt kopier av sistnevnte, skal oppbevares av tollvesenet i **minst 3 år** i tilfelle av etterkontroller mv.

8.4 Utstedelse av fakturaerklæringer

Fakturaerklæring kan nyttes av alle eksportører, men bare for sendinger som **kun** inneholder opprinnelsesprodukter. Videre må sendingens verdi være høyst NOK 50.000 (6.000 Regneenheter), jfr. artikkel 25 nr. 1) i Protokoll B.

Erklæringens ordlyd er gjengitt i de forskjellige språkversjoner under Vedlegg IV til Protokoll B. Erklæringen skal av eksportøren påføres fakturaen eller andre handelsdokumenter som beskriver de aktuelle varer tilstrekkelig detaljert slik at de kan identifiseres.

a) Ved eksport fra Norge vil erklæringen på norsk lyde som følger:

Undertegnede eksportør av de i dette dokument omfattede varer erklærer at varene, med mindre annet er angitt, oppfyller betingelsene for å oppnå opprinnelsesstatus i preferansesamhandelen med Marokko og har opprinnelse i .....*)

(Sted, dato, navn på den som undertegner i blokk-bokstaver og underskrift)

b) Ved eksport fra Norge vil erklæringen på engelsk lyde som følger:

I the undersigned exporter of the goods covered by this document declare that, except where otherwise indicated, the goods meet the conditions required to obtain originating status in preferential trade with Morocco and that the country of origin of the goods is .....*)

(Sted, dato, navn på den som undertegner i blokk-bokstaver og underskrift)

c) Ved eksport fra Norge vil erklæringen på fransk lyde som følger:

Je soussigné, exportateur des marchandises couvertes par le présent document, déclare que, sauf indication contraire, ces marchandises répondent aux conditions fixées pour obtenir le caractère originaire dans les échanges préférentiels avec le Maroc et sont originaires de/du .....*)

(Sted, dato, navn på den som undertegner i blokk-bokstaver og underskrift)

*) Her oppgis varens opprinnelsesland - som i norsk versjon vil være enten: "Norge", "Island", "Sveits" eller "Marokko".

En fakturaerklæring kan påføres ved bruk av skrivemaskin, ved stempeling eller ved trykking på fakturaen. Erklæringen kan også skrives for hånd, men skal i slike tilfeller skrives med blekk (kulepenn) og med "trykte" bokstaver.

Følgende verdigranser gjelder for sendinger omfattet av fakturaerklæringer fra Avtalens ikrafttredelse (1. desember 1999) og inntil videre:

Land (myntenhet) R.E. = regneenhet	Sendinger omfattet av fakturaerklæring (6.000 R.E.)
Norge (NOK)	50.000 NOK
Island (ISK)	510.000 SIK
Sveits og Liechtenstein (CHF)	10.300 CHF
Marokko (MAD)	(ikke endelig fastsatt; benytt beløp tilsvarende NOK)

De verdigranser som er fastsatt av eksportlandet skal godtas av importlandet hvis varene er fakturert i eksportlandets valuta. Hvis varene er fakturert i valuta tilhørende et annet avtaleland skal importlandet godkjenne den verdigranse som er fastsatt av angjeldende land. Hvis varene er fakturert i en valuta som ikke tilhører noen avtalepart (f.eks. i US\$), skal det alltid benyttes innførselslandets fastsatte verdigranse.

8.5. Godkjente eksportører

I samsvar med bestemmelsene i artikkel 21 i Protokoll B kan eksportører autoriseres av tollmyndighetene i det enkelte avtaleland til å kunne utferdige varesertifikater EUR.1 uten å behøve tollvesenets attestasjon i det enkelte tilfelle. Slik eksportør betegnes Agodkjent eksportør. Det er i nevnte artikkel skissert to metoder for såkalt Aforenklet prosedyre for utstedelse av Varesertifikater EUR.1 (forhåndsattestasjon av tollvesenet eller egenstempeling). Ved *innførsel* til Norge av varer fra Marokko skal begge ordninger aksepteres.

Ved *eksport* fra Norge er det bestemt at kun metoden med såkalt egenstempeling (Ahjemme-stempeling) skal anvendes. Denne ordningen, som også tidligere var anvendt i de europeiske frihandelsavtalene, innebærer at norske eksportører vil kunne stemple EUR.1-sertifikatene selv, uten å gå veien om tollvesenet i det enkelte tilfellet. Ordningen, som krever autorisasjon fra norske tollmyndigheter, innebærer at Varesertifikatet EUR.1 av den godkjente eksportøren

påføres et avtrykk av et spesielt stempel (se nedenfor). Lokale tollmyndigheter (tolldistriktssjefen) gir ved autorisasjonen den godkjente eksportøren et autorisasjonsnummer. Tildelt autorisasjonsnummer skal fremkomme av stempelavtrykket.

Eksportører som ønsker å benytte seg av denne Ahjemmestemplings-ordningen under frihandelsavtalen EFTA-Marokko, må søke om dette til berørt lokalt distriktstollsted. Spesielle søknadsskjemaer som er utarbeidet for Aautorisasjon til å utferdige fakturaerklæringer må tillempes på beste måte for bruk under denne frihandelsavtalen. Disse formularene (RD-0003 i snap-set) kan rekvireres fra berørt tolldistrikt eller fra Toll- og avgiftsdirektoratet. Eksportører med slik tillatelse må selv bestille stempel hos en stempelfabrikant.

Stempelet skal være utformet i tråd med følgende mal angitt (autorisasjonsnummer er kun et eksempel):

NO	EUR.1
Aut.no: 99-123456789	

Stempelavtrykket skal være kvadratisk og i størrelsen: 30 mm x 30 mm

Tolldistriktssjefene i Norge bemyndiges hermed til på søknad å gi norske eksportører under EFTA-Marokko avtalen autorisasjon til å utferdige varesertifikat EUR.1 uansett verdien av de berørte opprinnelsesprodukter. Autorisasjon kan gis til eksportører som har hyppig eksport av varer og som fyller de vilkår som ellers kreves for slik autorisasjon. Eksportøren må forplikte seg til å oppbevare søknadsdelene til EUR.1-sertifikatene sammen med alle bevis som dokumenterer varenes opprinnelsesstatus i minst 3 år for etterkontroll. Videre, må eksportøren godta enhver kontroll av regnskaper, produksjonsprosesser, mv, som tollvesenet finner nødvendig. Autorisasjonen kan når som helst trekkes tilbake av kompetente tollmyndigheter. Autorisasjonen skal trekkes tilbake dersom den godkjente eksportør ikke lenger oppfyller vilkårene eller kan gi de nødvendige garantier. Som nevnt ovenfor blir blankett RD-0003 å anvende på beste måte. Det autorisasjonsnummer som tildeles (og som skal fremkomme av stempelet) skal være det samme som tildeles i forbindelse med godkjente eksportørers bruk av fakturaerklæringer. Direktoratet har for sitt vedkommende ingen merknader til at tillatelser allerede gitt til norske eksportører utvides til å omfatte også denne Avtalen. Det vises ellers til bestemmelsene i artikkel 21 i Protokoll B og til direktoratets brev til tolldistriktssjefene den 23. oktober 1997 (97/5411).

Ved praktisk bruk av denne ordningen i Norge, skal en godkjent eksportør i forbindelse med eksport av opprinnelsesprodukter under denne Avtalen fylle ut EUR.1-sertifikatet på vanlig måte, herunder AEksportørens erklæring i rubrikk 12. EUR.1-sertifikatets rubrikk 11 (ATollvesenets påtegning) skal stemples av den godkjente eksportøren med det spesielle stempelet omtalt ovenfor. For øvrig skal rubrikk 11 ikke fylles ut. Søknadsdelen til EUR.1-sertifikatene skal av eksportøren fylles ut på vanlig måte, herunder med eventuelle standarderklæringer samt dato og underskrift. Som nevnt ovenfor, skal imidlertid den godkjente eksportøren *selv* oppbevare disse søknadsdelene i minst 3 år.

8.6 Eksportørens underskrift på opprinnelsesbevis

Eksportøren skal undertegne en erklæring både på varesertifikatet og på det tilhørende søknadsskjemaet. Ved bruk av fakturaerklæring skal eksportøren undertegne denne, samt påføre navnet i klartekst.

Den som undertegner skal enten selv være eksportør eller være ansatt i eksportørens firma og undertegne etter fullmakt gitt av firmaets ansvarshavende. Underskriften må være fullstendig - bare initialer er således ikke tilstrekkelig. Underskrifter påført ved navnestempler kan ikke godtas.

[NB!! Det er i denne Avtalen ingen bestemmelser som muliggjør at en godkjent eksportør kan fritas fra kravet om underskrift på Varesertifikater EUR.1 eller på fakturaerklæringer]

8.7 Gyldighetstid for opprinnelsesbevis

Artikkel 22 i Protokoll B til avtalen fastsetter den generelle gyldighetstiden for opprinnelsesbevis (varesertifikat EUR.1 og fakturaerklæring) til 4 måneder regnet fra utstedelsesdatoen til fremleggelsen av opprinnelsesbeviset for Tollvesenet i innførselslandet. Dispensasjon fra denne bestemmelse er bl.a. gitt når angjeldende produkter er fremlagt for tollmyndighetene i importlandet før utløpet av nevnte frist.

Varer som er ankommet hit til landet og som beror under Tollvesenets kontroll, skal anses for å være fremlagt for Tollvesenet. Dette innebærer at varer som er innlagt på tollager o.l. senest 4 måneder etter utstedelse av det opprinnelsesbevis som omfatter varene, ikke vil miste sin berettigelse til preferansetollbehandling selv om varene blir Atatt ut av ≅ tollageret og fortollet senere enn 4 måneder regnet fra opprinnelsesbevisets utstedelsesdato.

8.8 Oppbevaring av bevis og grunnlagsdokumenter

Enhver som utsteder eller foranlediger utferdiget et opprinnelsesbevis må kunne bevise at utstedelsen er korrekt innholdsmessig og reelt. Dette innebærer at eksportører må kunne dokumentere at de produkter som er omfattet av utstedte opprinnelsesbevis er "opprinnelsesprodukter" i samsvar med regelverket i Avtalens Protokoll B. Tollmyndighetene kan på ethvert tidspunkt kontrollere riktigheten av de avgitte opprinnelsesbevis og grunnlagsdokumenter for slik utstedelse.

Grunnlagsdokumenter/bevisdokumenter for utferdigelse av opprinnelsesbevis skal oppbevares av eksportøren i minst 3 år.

Eksportører skal på tilsvarende måte også oppbevare kopi av eventuelle opprinnelsesbevis utferdiget i form av fakturaerklæringer (fotokopi av eksportfakturaen oppbevares). For Agodkjente eksportører ≅ gjelder samme betingelser.

Grunnlagsdokumenter/bevisdokumenter kan eksempelvis være produksjonskalkyler, materialoversikter, materiell-/lagerregnskaper, underleverandørbevis/-erklæringer, eksportfakturaer, importfakturaer, tollkvitteringer, opprinnelsesbevis for innførte varer, mv.

For at opprinnelsesbevis skal kunne utferdiges for varer som reeksporteres uten bearbeidelse i

Norge eller som her i landet bare har vært gjenstand for slike minimale behandlinger (utilstrekkelig bearbeidelse) som er nevnt i artikkel 7 i Protokoll B, må det foreligge en form for "innførselsopprinnelsesbevis" som grunnlag for denne utstedelsen. Det vises til artikkel 17 nr. 5 annet ledd i Protokoll B, vedrørende oppbevaringsplikten for Atidligere utstedte opprinnelsesbevis≡, jfr. også avsnitt 8.3.

I tilfeller hvor norske Agodkjente eksportører≡ benytter ordningen med Ahjemmestempling≡ av EUR.1-sertifikater, blir slike Ainngående opprinnelsesbevis≡ å oppbevare av den godkjente eksportøren i minst 3 år. Denne bestemmelse får tilsvarende anvendelse ved eventuell utferdigelse av fakturaerklæringer for slike varer som reeksporteres i uendret stand, mv.

8.9 Mangler og feil, mv.

Mangler og feil

Hvis et opprinnelsesbevis avvises av Tollvesenet ved tollbehandlingen pga. mangler eller feil eller importøren ikke er i stand til å fremlegge slike opprinnelsesbevis, skal varene ikke innrømmes preferansetollbehandling. Blir det imidlertid innen 3 år etter fortollingen fremlagt tilfredsstillende opprinnelsesbevis for varene, kan preferansetollbehandling tilstås og omberegning foretas (jfr. tollovsforskriften). Det er en forutsetning at krav om preferansetollbehandling er fremsatt ved fortollingen og at Tollvesenet ikke har grunn til å tvile på at varene ville vært berettiget til slik tollbehandling hvis tilfredsstillende dokumentasjon hadde foreligget allerede på fortollingstidspunktet. Søknader, vedlagt originale dokumenter, sendes vedkommende lokale distriktstollsted.

Mistanke

Hvis tollvesenet ved tollbehandlingen har mistanke om at varene ikke fyller betingelsene for preferansetollbehandling, kan importøren pålegges å fremskaffe ytterligere dokumentasjon og opplysninger til støtte for kravet. Tollvesenet skal i slike tilfelle gjøre en påtegning på Enhetsdokumentet om det forhold som har vakt mistanken, slik at preferansetollbehandling ikke blir innrømmet før saken er nærmere undersøkt. Den samme praksis skal også følges i tilsvarende tilfeller hvor opprinnelsesdokumentasjon ikke foreligger ved tollbehandlingen.

Verifikasjoner

Hvis tollvesenet finner det nødvendig å foreta undersøkelser direkte hos den utenlandske produsent eller eksportør eller ønsker å innhente ytterligere opplysninger fra utlandet (verifiseringer), jfr. artikkel 31 i Protokoll B, må forholdet innberettes til direktoratets Toll- og avgiftsavdeling ved Planseksjonen, for videre behandling (verifikasjonsanmodninger). Importøren har i slike tilfelle krav på å få varene utlevert mot å stille sikkerhet for toll og avgifter. Som sikkerhet kan godtas den generelle tollkredittordning for toll og avgifter, eventuelt kontant betaling av toll og avgifter. Dette innebærer at slike ekspedisjoner gis den vanlige tollmessige og regnskapsmessige behandling.

9. VERDIGRENSER FOR SMÅSENDINGER/REISENDES BAGASJE

Følgende varer med opprinnelse i Marokko eller i et EFTA-land kan tilstås preferansetollbehandling **uten** fremleggelse av ordinære opprinnelsesbevis som nevnt foran:

1. Varer (opprinnelsesprodukter) som utgjør del av reisendes personlige bagasje, forutsatt at verdien ikke overstiger fastsatt beløpsgrense - NOK 10.000.
2. Varer (opprinnelsesprodukter) i "småsendinger" fra privatperson til privatperson, forutsatt at verdien ikke overstiger fastsatt beløpsgrense - NOK 4.100.

Følgende verdigranser gjelder fra avtalens ikrafttredelse (1. desember 1999) og inntil videre:

Land (myntenhet) (R.E. = regneenhet)	Småsendinger fra privatperson til privat- person (500 R.E.)	Reisendes personlige bagasje (1.200 R.E.)
Norge (NOK)	4.100 NOK	10.000 NOK
Island (ISK)	43.000 ISK	100.000 ISK
Sveits/Liechtenstein (CHF)	900 CHF	2.100 CHF
Marokko (MAD)	beløp ennå ikke fastsatt;	benytt beløp tilsvarende NOK

De verdigranser som er fastsatt av eksportlandet skal godtas av importlandet hvis varene er fakturert i eksportlandets valuta. Hvis varene er fakturert i valuta tilhørende et annet avtaleland skal importlandet godkjenne den verdigranse som er fastsatt av angjeldende land.

Disse bestemmelser skal bare anvendes for varer som ikke har handelsmessig karakter. Dvs at varene skal være bestemt for varemottakeren eller den reisende selv eller for den nærmeste familie. Varenes antall og art er også av betydning for tollvesenets bedømming av varenes handelsmessige karakter. Det skal avgis erklæring om opprinnelsen. Dette er en forenklet erklæring som enten kan avgis skriftlig av eksportøren (f.eks. på posttolldeklarasjonen CN22/CN23 eller på et papir vedheftet denne) eller muntlig av importøren. Det viktigste er at tollvesenet ut fra produksjonsmerker ol. ikke har grunn til å betvile riktigheten av erklæringen, dvs varenes berettigelse til preferansetollbehandling.

10. TOLLDEKLARERINGEN

10.1 Utfylling av Enhetsdokumentet ved innførsel

For å oppnå preferansetollbehandling er det nødvendig å fremsette krav om dette i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet (innførselsdeklarasjonen) ved tollbehandlingen/fortollingen. Nevnte rubrikk skal alltid fylles ut og besvares for alle slags sendinger. Dersom varene er berettiget til preferansetollbehandling, må krav om dette settes frem på Enhetsdokumentet selv om opprinnelsesdokumentasjon ikke foreligger på fortollingstidspunktet.

Koder som skal anføres i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet er følgende:

- "P": for opprinnelsesprodukter i henhold til Avtalen mellom EFTA-landene og (bl.a.) Marokko, hvor opprinnelsesbevis foreligger på fortollingstidspunktet;
- "NEI": hvis varene ikke er berettiget til preferansetollbehandling;

"JA": hvis varene er berettiget til preferansetollbehandling, men opprinnelsesbevis ikke foreligger på fortollingstidspunktet.

Dersom krav om preferansetollbehandling fremsettes og tilfredsstillende opprinnelsesbevis for de aktuelle varene allerede foreligger ved fortollingen, kan preferansetollbehandling i samsvar med tolltariffens preferansetollsats for Marokko deklarerer og innrømmes. Koden som skal nyttes i rubrikk 36 er AP≅.

Ved innførsel av varer med opprinnelse i Marokko vil landkoden i Enhetsdokumentets rubrikk 34a være AMA≅.

Dersom krav om preferansetollbehandling fremsettes og tilfredsstillende opprinnelsesbevis for de aktuelle varene ikke foreligger ved fortollingen av dem, må ordinær toll beregnes/deklarerer. Krav om preferansetollbehandling for varer fra Marokko deklarerer i slike tilfeller med kode AJA≅ i rubrikk 36 i Enhetsdokumentet. Når slikt krav er fremsatt ved fortollingen, kan søknad om preferansetollbehandling (omberegning), vedlagt tilfredsstillende opprinnelsesbevis, fremmes innen 3 år etter fortollingstidspunktet, jfr. tollovsforskriftens 5.2.2.

For deklarerer/beregning av preferansetollsats kreves at vareeieren/deklaranten besitter originalt og gyldig opprinnelsesbevis omfattende de aktuelle varer. I Enhetsdokumentets rubrikk 44 skal alltid oppgis hvilke type opprinnelsesbevis som er grunnlaget for preferansetollbehandlingen, samt opprinnelsesbevisets nummer.

Ved deklarerer i tollvesenets elektroniske deklarasjonssystem TVINN plikter importøren å oppbevare opprinnelsesbevis og andre grunnlagsdokumenter i original i minst 10 år etter fortollingen, jfr. tollovsforskriftens 5.13.1. For kontroll av korrekt tolldeklarerer og beregning av toll kan tollvesenet på ethvert tidspunkt be om at berørte opprinnelsesbevis blir fremlagt i original.

10.2 Utfylling av Enhetsdokumentet ved utførsel

På grunn av at denne Avtalen ikke inneholder bestemmelsene som regulerer forbud mot drawback,

kreves det inntil videre **ikke** avgitt noen spesiell påtegning i rubrikk 44 på Enhetsdokumentet ("EFTA-opprinnelsesbevis verken er - eller vil bli - utstedt for varene"), ved utførsel av varer fra Norge til Marokko.

11. VARER DISPONERT OVER UTEN TOLLVESENETS MELLOMKOMST

Varesendinger som ved innførsel til Norge, eventuelt etter godsregistrering, transittering eller forpassing, blir disponert over eller stilt til rådighet for varemottaker uten tollvesenets mellomkomst (tillatelse) i strid med gjeldende bestemmelser om innførsel, transittering/forpassing, godsregistrering, tollagring og utlevering av varer, og som derfor senere blir fortollet i samsvar med reglene i tollovens §§ 32, 56 eller 57, skal normalt ikke gis preferansetollbehandling selv om tilfredsstillende opprinnelsesbevis blir fremlagt. Begrunnelsen for dette er at tollvesenet i slike tilfeller ikke har hatt noen faktisk eller fysisk mulighet til å foreta kontroll med henblikk på opprinnelsen idet varene allerede kan være tatt i bruk, være videresolgt eller konsumert/forbrukt.

Tolldistriktssjefen kan imidlertid ut fra gitt delegering og gjeldende retningslinjer etter vurdering

20

i konkrete enkelttilfeller innrømme preferansetollbehandling dersom tollvesenet ikke har grunn til å betvile varenes opprinnelsesstatus og berettigelse til preferansetollbehandling.

12. STRAFFEBESTEMMELSER - TOLLOVEN

Etter tollovens § 64 er det straffbart å legge frem, utstede eller foranledige utstedt uriktig opprinnelsesbevis eller legitimasjonsdokument. For at straff skal kunne komme til anvendelse, kreves det at vedkommende visste eller burde forstått at dokumentet var uriktig.

Anmeldelse blir på vanlig måte å sende politiet såfremt det må antas at det foreligger straffbart forhold

fra den som legger frem et uriktig opprinnelsesdokument eller legitimasjonsdokument;
eller

fra den som utsteder eller foranlediger utstedt slike dokumenter som er bestemt å tjene som bevis ved tollekspedisjon i et annet land.

Gjenpart av eventuelle slike anmeldelser sendes direktoratet, v/Toll- og avgiftsavdelingen.

Uavhengig av om vedkommende importør eller eksportør i Norge blir å straffe eller ikke, kan produsent eller andre som i utlandet har avgitt et uriktig opprinnelsesdokument straffes etter nasjonal lovgivning, jfr. artikkel 33 i Protokoll B.

I tilknytning til foranstående vises til §§ 8, 17 og 64 i lov av 10. juni 1966 om toll med senere endringer (tolloven).

Oslo, pr 1. desember 1999.

Stein Dørum
underdirektør

Per Eirik Ask Johannessen
internasjonal rådgiver

V E D L E G G

1 - 10

TIL DETTE RUNDSKRIV

Vedleggene er ikke inntatt i den versjon som finnes på intranett / internett.

For full versjon med vedlegg, se Toll- og avgiftsdirektoratets AMeldinger ≅ nr. 24
A/1999.